

Πρεσβεία της Ελλάδος στην
Λισσαβόνα
Γραφείο Οικονομικών και
Εμπορικών Υποθέσεων

Δελτίο Οικονομικών και
Επιχειρηματικών Ειδήσεων
Πορτογαλίας, Ιούλιος 2013

Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

🇵🇹 Στην εαρινή της Έκθεση, η Τράπεζα της Πορτογαλίας αναθεώρησε επί τα βελτίω την πρόβλεψή της για την ύφεση της πορτογαλικής οικονομίας κατά το τρέχον έτος, από 2,3% της προηγούμενης έκθεσής της, σε 2%. Η για πρώτη φορά αναθεώρηση επί τα βελτίω της πρόβλεψης της ΤτΠ οφείλεται στην πρόβλεψη για μικρότερη συρρίκνωση της δημόσιας και ιδιωτικής κατανάλωσης (-2,1% και -3,4% αντίστοιχα), καθώς και τη μεγαλύτερη συνεισφορά των καθαρών εξαγωγών επί του ΑΕΠ (2,4%). Αντίθετα, **αναθεωρείται επί τα χείρω η πρόβλεψη για το 2014, με οριακή ανάκαμψη 0,3%**, έναντι προηγούμενης πρόβλεψης 1,1%, λόγω της αρνητικής επίδρασης στην ιδιωτική κατανάλωση των δημοσιονομικών μέτρων που θα εφαρμοσθούν κατά το έτος αυτό, η οποία εν μέρει τουλάχιστον θα εξισορροπηθεί από την προβλεπόμενη μεγαλύτερη αύξηση των εξαγωγών (+5,5%).

🇵🇹 Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, στο τέλος του α' 4μήνου 2013 το πορτογαλικό **δημόσιο χρέος** ανερχόταν σε ποσοστό 127,2% επί του ΑΕΠ, έναντι 123,8% στο τέλος του προηγούμενου τετραμήνου, ξεπερνώντας το στόχο του 2013 (122,3%). Σε ετήσια βάση, το πορτογαλικό δημόσιο χρέος αυξήθηκε κατά 14,9% ποσοστιαίες μονάδες. Πρόκειται για το μεγαλύτερο ποσοστό χρέους επί του ΑΕΠ στην ευρωζώνη, μετά την Ελλάδα και την Ιταλία, έναντι μέσου όρου της ευρωζώνης 92,2%.

🇵🇹 Τον περασμένο Μάιο, οι τιμές των ακινήτων σημείωσαν ανάκαμψη κατά 0,4%, σε σχέση με τον Απρίλιο, σύμφωνα με έρευνα επί 500.000 ακινήτων, στην οποία συμμετείχαν 1.400 πορτογαλικά μεσιτικά γραφεία. Σε ετήσια βάση, οι τιμές μειώθηκαν κατά 3,1%, ποσοστό ωστόσο μικρότερο σε σχέση με τους προηγούμενους μήνες. Πρόκειται για την πρώτη φορά από τον Αύγουστο 2010 που καταγράφεται **ανοδική πορεία στις τιμές των ακινήτων**.

🇵🇹 Στο πλαίσιο τακτικής συνάντησης του Συμβουλίου Διεθνοποίησης της Οικονομίας, οι Πρόεδροι επιχειρηματικών συνδέσμων βιομηχανίας, εμπορίου, γεωργίας και τουρισμού υπέγραψαν πρωτόκολλο συνεργασίας με τον Πρωθυπουργό, κ. Passos Coelho, για προώθηση της εξωστρέφειας, με στόχο την διαμόρφωση στρατηγικής προσέγγισης των αγορών του εξωτερικού, ανά αγορά και ανά κλάδο, την προσέλκυση επενδύσεων, τη διαμόρφωση σχεδίου συντονισμένης υλοποίησης των ανωτέρω και τη συνεργασία των εμπλεκόμενων φορέων προς αποφυγή αλληλοεπικαλύψεων και παράλληλων αρμοδιοτήτων.

Η παραίτηση του Υπουργού Οικονομικών κ. Vitor Gaspar και του Υπουργού Εξωτερικών, κ. Paulo Portas, στις αρχές Ιουλίου, δημιούργησαν κλίμα **πολιτικής αστάθειας** και αβεβαιότητας, το οποίο είχε ως αποτέλεσμα την **εκτίναξη του επιτοκίου των 10 ετών ομολόγων του πορτογαλικού δημοσίου σε 7,508%**, ξεπερνώντας την επικίνδυνη ζώνη του 7%. Στις 17 Ιουλίου δε, η Πορτογαλία άντλησε από τις αγορές 1,5 δις ευρώ με δημοπρασία βραχυπρόθεσμων ομολόγων, έξι και δώδεκα μηνών με επιτόκιο 1,72% και 1,045% αντίστοιχα, αποδόσεις υψηλότερες σε σχέση με τις αμέσως προηγούμενες δημοπρασίες (1,603% και 1,041% αντίστοιχα). Ωστόσο, η εξομάλυνση της κρίσης στο τέλος του Ιουλίου, επανέφερε το επιτόκιο των 10 ετών πορτογαλικών ομολόγων σε επίπεδο 6,5%, (αν και μια μονάδα σχεδόν άνω του επιπέδου της επιτυχούς δημοπρασίας δεκαετών του περασμένου Μαΐου). Εξάλλου, εν όψει της πολιτικής αστάθειας, η κυβέρνηση ζήτησε την αναβολή της έλευσης κλιμακίου της Τρόικα για την 8^η αξιολόγηση της εφαρμογής του προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής, η οποία ήταν προγραμματισμένη για τις 15 Ιουλίου, και την πραγματοποίηση αυτής μαζί με την ένατη αξιολόγηση, περί τα τέλη Αυγούστου/αρχές Σεπτεμβρίου. **Νέα Υπουργός Οικονομικών** ορίστηκε η πρώτη Υφυπουργός Θησαυροφυλακίου, κα Maria Luisa Albuquerque.

Σύμφωνα με έρευνα της εταιρείας συμβούλων Informa D&B, κατά το πρώτο εξάμηνο 2013, ιδρύθηκαν **17,8% περισσότερες επιχειρήσεις**, σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο 2012, και δημιουργήθηκαν 20 χιλιάδες νέες θέσεις εργασίας, κυρίως στους κλάδους των υπηρεσιών, λιανικού εμπορίου και κατασκευών, στη Λισσαβόνα, το Πόρτο και την Braga. Κατά την ίδια περίοδο, οι διαλύσεις εταιρειών (μη συμπεριλαμβανομένων πτωχεύσεων) μειώθηκαν κατά 16,8%, σε σχέση με το πρώτο εξάμηνο του 2012. Την ίδια περίοδο, πτώση κατά 6,2% κατεγράφη και στον αριθμό των πτωχεύσεων, μετά από ανοδική τάση των τελευταίων πέντε ετών, εν μέρει λόγω της εφαρμογής του Προγράμματος «Αναζωογόνηση».

Κατά την επίσημη επίσκεψη που πραγματοποίησε στην Πορτογαλία ο Πρόεδρος του Παναμά, κατόπιν πρόσκλησης του Πορτογάλου Προέδρου, στο επίκεντρο ετέθη η **συμφωνία που υπεγράφη προ έτους μεταξύ της Αρχής της Διώρυγας του Παναμά και της Διοίκησης του Λιμένα του Sines**, η οποία δίδει προτεραιότητα στο λιμάνι του Sines, ως προορισμό του αυξημένου όγκου εμπορευματικών μεταφορών που θα προκύψει από την διεύρυνση της Διώρυγας του Παναμά, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2014. Το λιμάνι του Sines είναι το πλησιέστερο στην Ευρώπη, σχεδόν σε ευθεία γραμμή από την Διώρυγα του Παναμά, και έχει βαθέα ύδατα που επιτρέπουν την προσέγγιση πλοίων post-panamax (οποία θα μπορούν διέρχονται από το 2014 από την Διώρυγα του Παναμά).

Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, η **ανεργία** στην Πορτογαλία κατέγραψε μείωση σε 17,4% τον περασμένο Ιούνιο, έναντι ποσοστού 17,6% τον Μάιο και 17,8% τον Απρίλιο. Αν και σε ετήσια βάση το ποσοστό ανεργίας καταγράφει αύξηση κατά 1,6%, η μείωση του για δεύτερο διαδοχικό μήνα χαρακτηρίζεται ως ιδιαίτερα ευνοϊκή εξέλιξη, έστω και αν οφείλεται σε εποχιακή αύξηση των θέσεων εργασίας, λόγω τουριστικής περιόδου. Σε απόλυτους όρους, ανωτέρω ποσοστό αντικατοπτρίζει την επιστροφή στην αγορά εργασίας 9000 ανέργων τον περασμένο Ιούνιο, σε σχέση με τον Μάιο, εξέλιξη που μειώνει σε έναν μήνα τον συνολικό αριθμό των ανέργων σε 923 χιλιάδες (αλλά 62 χιλιάδες περισσότερους σε σχέση με τον Ιούνιο 2012).

B. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

 Κατά το πρώτο 6μηνο 2013, η **Millenium BCP** κατέγραψε ζημίες ύψους 488 εκ. ευρώ έναντι ζημίας 544εκ. ευρώ την αντίστοιχη περίοδο 2012. Τα συνολικά περιουσιακά στοιχεία της τράπεζας μειώθηκαν κατά 10% σε ετήσια βάση, σε περίπου 84 δις ευρώ. Οι συνολικές πιστώσεις μειώθηκαν κατά 6% σε 61,4 δις ευρώ, ενώ οι καταθέσεις αυξήθηκαν κατά 4,7% σε 47,5 δις ευρώ και το λειτουργικό κόστος περιορίστηκε κατά 2,3% σε 612 εκ. ευρώ. Τα καθαρά κέρδη από τις διεθνείς δραστηριότητες της τράπεζας αυξήθηκαν κατά 12,7% σε ετήσια βάση, σε 84εκ. ευρώ (μη υπολογίζοντας την θυγατρική Ελλάδος). Κατά το ίδιο διάστημα, 230 υπάλληλοι της τράπεζας απεχώρησαν, οι οποίοι προστίθενται στους 600 που είχαν αποχωρήσει το 2012, μέσω πρόωγων συνταξιοδοτήσεων και εθελουσίας εξόδου. Σύμφωνα με τον Διοικητή, κ. Nuno Amado, η τράπεζα προγραμματίζει περαιτέρω εξόδους υπαλλήλων και κλείσιμο καταστημάτων.

 Θετικές εξελίξεις στον τομέα της ενέργειας: Η Galp Energia εγκαινίασε **νέο εργοστάσιο παραγωγής βιοκαυσίμων** από απόβλητα. Σύμφωνα με στοιχεία του πορτογαλικού ΜΚΟ Quercus, τον περασμένο Ιούνιο, το **ποσοστό παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ανήλθε σε 72%**, έναντι 38% έναν χρόνο νωρίτερα, επίδοση που αποδίδεται τόσο στην αύξηση των μονάδων παραγωγής, όσο και στις αυξημένες βροχοπτώσεις που οδήγησαν σε μεγαλύτερη παραγωγή υδροηλεκτρικής ενέργειας. Η χρήση άνθρακα περιορίστηκε κατά 22% με αποτέλεσμα σημαντική **εξοικονόμηση στις εκπομπές CO2**, ενώ ο Ευρωπαϊός Επίτροπος Ενέργειας δήλωσε ότι η Πορτογαλία είναι ελκυστική χώρα για επενδύσεις στον ενεργειακό τομέα.

 Η πορτογαλική κυβέρνηση έλαβε δηλώσεις πρόθεσης από τέσσερις επιχειρηματικούς ομίλους για συμμετοχή στους διαγωνισμούς **παραχώρησης κρατικών εταιρειών μεταφορών** και συγκεκριμένα των αστικών συγκοινωνιών Λισσαβώνας και Πόρτο (Carris και STCP), των σιδηροδρόμων CP και της ποτάμιας συγκοινωνίας Λισσαβώνας (Transtejo). Πρόκειται για τη γαλλική Transdev, τη βρετανική National Express, τη γερμανική Arriva και τον πορτογαλικό όμιλο Bargaqueiro, ο οποίος έχει εκδηλώσει ενδιαφέρον από τον Μάιο 2011.

 Ο πορτογαλικός όμιλος μηχανολογικών κατασκευών για τις βιομηχανίες τροφίμων, χημικών και πετροχημικών, **Arsorpi**, πρόκειται να επενδύσει 8 εκ. ευρώ για την κατασκευή της τέταρτης παραγωγικής του μονάδας, στον λιμένα του Leixões, τον τρίτο μεγαλύτερο εμπορευματικό λιμένα της Πορτογαλίας.

 Σύμφωνα με τον επικεφαλής του ομίλου Bosch στην Πορτογαλία, κ. João Paulo Oliveira, η **Bosch Portugal** ετοιμάζει, έως το τέλος του έτους, εισηγητική έκθεση για τη μεταφορά παραγωγικών μονάδων του Ομίλου από άλλες χώρες στην Πορτογαλία, λόγω της ανταγωνιστικότητας της πορτογαλικής αγοράς σε επίπεδο παραγωγικότητας, χάρις στο υψηλό επίπεδο μηχανικών και εξειδικευμένου τεχνικού προσωπικού και το χαμηλό εργατικό κόστος. Η Bosch είναι παρούσα στην πορτογαλική αγορά εδώ και 102 έτη, με τρία εργοστάσια στη Braga, το Ovar και το Aveiro, το 70% της παραγωγής των οποίων προορίζεται για την αυτοκινητοβιομηχανία. Το 90% της πορτογαλικής παραγωγής της εταιρείας προορίζεται για εξαγωγές.

 Ο **γαλλικός όμιλος Neoen** κατασκευάζει στην πόλη Coruche της περιφέρειας Santarem το πρώτο του φωτοβολταϊκό πάρκο στην Πορτογαλία, επένδυση ύψους 40 εκ. ευρώ. Το έργο, που αναμένεται να ολοκληρωθεί σε έναν χρόνο, θα καλύψει πλήρως τις ενεργειακές ανάγκες των 30 χιλιάδων κατοίκων του δήμου.

 Ο πορτογαλικός όμιλος **Mota-Engil** σύναψε συμφωνία προμήθειας εξοπλισμού με τον γαλλικό κατασκευαστικό όμιλο Eiffage, ύψους 6,7εκ. ευρώ, για τις ανάγκες της κατασκευής του τμήματος σιδηροδρομικής γραμμής υψηλής ταχύτητας TGV, Rennes - Le Mans.

 Ολοκληρώθηκε η κατασκευή του πρώτου οδοστρώματος και πεζοδρομίου παραγωγής ενέργειας από την κίνηση προσώπων και οχημάτων, στην Covilhã της Κεντρικής Πορτογαλίας. Εν λόγω σχέδιο, ονόματι **Waynergy**, θα παράγει ενέργεια για το φωτισμό και την ηλεκτρική σηματοδότηση του δρόμου, καθώς και την τροφοδοσία διαφημιστικών πινακίδων. Πρόκειται για πορτογαλική τεχνολογία (ακόμα σε στάδιο δοκιμών) της εταιρείας Waydip που χρησιμοποιεί την **κινητική ενέργεια φυσικών προσώπων και οχημάτων για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας**, την οποία ανέπτυξαν Πορτογάλοι επιστήμονες σε συνεργασία με το τοπικό Πανεπιστήμιο UBI.

 Σημαντική **αύξηση των τιμών των φρούτων**, έως και κατά 67%, παρατηρείται στην πορτογαλική αγορά, λόγω μείωσης της εγχώριας παραγωγής έως και κατά 50%, π.χ. στην περίπτωση των μήλων και των αχλαδιών ποικιλίας rocha, εξαιτίας των χαμηλών θερμοκρασιών και της ξηρασίας, κατά το προηγούμενο έτος. Μεγαλύτερη μείωση κατέγραψε η εγχώρια παραγωγή ροδάκινων, κερασιών και δαμάσκηνων (50%), ενώ η παραγωγή κитροειδών περιορίστηκε κατά 15-30%. Σύμφωνα με τελευταία διαθέσιμα στοιχεία πρώτου πενταμήνου 2013 της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας Πορτογαλίας, οι εισαγωγές βρώσιμων φρούτων και καρπών αυξήθηκαν κατά 4%, σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους. Σημαντική αύξηση κατεγράφη δε στις εισαγωγές λεμονιών (+118%), πορτοκαλιών (+37%), αχλαδιών (+34%), μήλων (+30%), μανταρινιών (+27%) και βερίκοκων (+87%). Αντίθετα, την ίδια περίοδο μειώθηκαν οι εισαγωγές ακτινιδίων (-32%), ροδάκινων (-4%) και φράουλας (-21%).

Σύμφωνα, πάντως, με έρευνα της Πορτογαλικής Ένωσης Παραγωγών Φρούτων&Λαχανικών FNOP, οι Πορτογάλοι προτιμούν τα προϊόντα εγχώριας παραγωγής, ανεξαρτήτως τιμής, σε ποσοστό 80%. Ο βασικός δε προμηθευτής της Πορτογαλίας σε φρούτα είναι η Ισπανία σε ποσοστό 58%, ενώ η κάλυψη της εγχώριας κατανάλωσης από την εγχώρια παραγωγή ανέρχεται σε ποσοστό 85%.

 Η πορτογαλική Αρχή Ανταγωνισμού ενέκρινε την **συγχώνευση της Zon Multimedia (καλωδιακή τηλεόραση) με την Optimus (κινητή τηλεφωνία)**, οποία εφόσον πραγματοποιηθεί, κατά τις εκτιμήσεις τον προσεχή Σεπτέμβριο, θα τοποθετήσει την νέα εταιρεία στην δεύτερη θέση στον τομέα των τηλεπικοινωνιών στην Πορτογαλία, μετά την Portugal Telecom.